

Pracovná skupina POCC/CCC, 19. októbra 2021

Výmena názorov s Christianom Holzleitnerom (DG CLIMA) a Nicolom Di Virgiliom (DG AGRI) o balíku Fit for 55 a revízii nariadení LULUCF, ESR a RED

Zástupca DG CLIMA stručne predstavil balík Fit for 55, ktorého cieľom je dosiahnuť klimaticky neutrálnu Európu do roku 2050. Na to je potrebné nielen znížiť emisie skleníkových plynov, ale aj zvýšiť absorpciu uhlíka z atmosféry o 20 %. Okrem potreby nájsť nové čisté zdroje energie je nutné zvýšiť absorpčnú kapacitu pôdy a lesov v EÚ, preto Komisia navrhuje revidovať nariadenie LULUCF. Komisia navrhuje trojstupňový prístup: do roku 2025 budú platiť súčasné pravidlá, v období 2026-2030 budú prijaté nové ciele na zvýšenie čistého pohlcovania uhlíka a od roku 2031 sa budú dosahovať vyrovnané emisie využívania pôdy, lesníctva a poľnohospodárstva s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu v týchto odvetviach do roku 2035. Podľa zástupcu Komisie je zásadné, aby boli poľnohospodárom a lesníkom navrhnuté lepšie stimuly a obchodné príležitosti za ich úsilie o udržateľnejšie obhospodarovanie lesov a pôdy, preto Komisia pracuje na iniciatíve pre uhlíkové poľnohospodárstvo a certifikáciu pohlcovania uhlíka, ktorá by mala odmeňovať za dodatočne sekvestrovanú tonu uhlíka. Financovanie by malo byť podporované z verejných zdrojov prostredníctvom novej SPP. Ďalej bude môcť byť využitý napr. klaster pre poľnohospodárstvo programu Horizont Európa. Komisia už v apríli predstavila príručku týkajúcu sa implementácie mechanizmov hospodárenia s uhlíkom. V 1. štvrťroku 2022 usporiada Komisia konferenciu o uhlíkovom poľnohospodárstve a certifikácii pohlcovania uhlíka, v decembri 2022 bude zverejnený návrh štandardov EÚ na tieto certifikáty. Politické oznámenie o obnove udržateľných uhlíkových cyklov by mala Komisia zverejniť 14. 12. 2021.

Generálny sekretár uviedol, že pre poľnohospodárov a lesníkov bude veľmi dôležité, ako bude usporiadaný trh s uhlíkom a aké príležitosti a výhody im poskytne. Vyzval aj na poskytnutie dodatočných finančných zdrojov nad rámec SPP.

Diskusia:

Zástupkyňa C.I.B.E. (FR) upozornila Komisiu na vysoké náklady na sekvestráciu uhlíka – v súčasnosti priemerné náklady predstavujú cca 50 €/t sekvestrovaného uhlíka na farmu, pričom odmena na trhoch s uhlíkom je cca 1 €/t sekvestrovaného uhlíka.

FR reprezentantka sa informovala, ako Komisia plánuje definovať ciele členských štátov na dosiahnutie uhlíkovej neutrality v roku 2035, aby nedošlo k narušeniu rovnováhy a konkurencieschopnosti. Ďalej informovala o mnohých členoch družstiev vo FR, ktorí investovali do biomasy, aby obmedzili používanie fosílnych zdrojov energie, ale Komisia teraz obmedzuje použitie biomasy na výrobu energie.

AT reprezentant zdôraznil rolu EÚ produkcie bioplynu a upozornil, že Komisia musí zohľadniť už dosiahnutý pokrok v EÚ od roku 1990.

Zástupca Komisie reagoval, že bude posúdená konkrétna situácia členského štátu, dosiahnutý pokrok aj budúce možnosti a nový cieľ bude vytvorený na základe všetkých

týchto analýz. Na otázku o biomase odpovedal, že Komisia uprednostňuje udržateľnejšie a dlhodobejšie využívanie prírodných zdrojov, napr. vo forme drevených výrobkov s dlhou životnosťou. Upozornil, že na výrobu energie sa bude stále viac využívať vietor a fotovoltaika a Komisia bude uprednostňovať zásadu kaskádového využívania biomasy, podľa ktorej by biomasa mala byť použitá na výrobu bioenergie iba vtedy, ak nebude vhodná na iný účel. K uhlíkovým kreditom a ich cenám uviedol, že je nutné zaistiť vysokokvalitný uhlíkový trh, čo v súčasnosti nejestvuje, pretože chýba kvalitný produkt – musí ísť o skutočnú tonu uskladneného uhlíka za určité obdobie. Preto Komisia najprv prijme certifikačný systém, inak trh s uhlíkom funkčný nebude.

SE reprezentantka zdôraznila rolu biomasy a dreva v SE a kriticky sa ohradila voči nekonzistentnosti EÚ politík nezohľadňujúcich napr. aspekt multifunkčnej roly lesov. Upozornila, že kaskádový princíp zakazujúci využitie určitého produktu na určité spôsoby použitia rozhodne ekonomiku nepovzbudí. Otázkou je aj to, kto poľnohospodárom vykompenzuje straty uskladneného uhlíka v prípade nepredvídaných prírodných katastrof.

ES reprezentant sa zaujímal, či bude systém uhlíkových schém EÚ dostatočne silný a konkurencieschopný oproti americkým.

SE reprezentant zdôraznil svoje obavy z revízie nariadenia LULUCF, najmä z dopadu na lesníctvo, lebo pre SE by to znamenalo zníženie ťažby dreva o 16 %.

FR reprezentant sa opýtal, ako bude zaistené, aby náklady na ukladanie uhlíka neboli vyššie ako cena kreditu.

Zástupca Komisie na záver uviedol, že základom na ustanovenie silného uhlíkového trhu je zlepšenie monitorovania, vykazovania a overovania pohlcovania uhlíka, napr. prostredníctvom väčšieho využívania diaľkového prieskumu. Podľa neho bude mať európsky certifikačný štandard na uhlíkové kredity veľkú príležitosť konkurovať americkým systémom. Na záver doplnil, že by osobne ocenil zriadenie dočasnej expertnej skupiny na prejednanie EÚ certifikačného systému uhlíkových kreditov a vhodných poľnohospodárskych praktík.

Diskusia členov POCC/CCC o strategickom postoji a prioritách balíka Fit for 55

Sekretariát uviedol, že sa zvažovalo vytvorenie dočasných pracovných skupín na prerokovanie jednotlivých návrhov balíka Fit for 55, ale skupiny nakoniec vytvorené nebudú a témy sa budú prerokovávať v rámci existujúcich pracovných skupín C-C (napr. pre bioenergiu, životné prostredie). Sekretariát C-C bude práce koordinovať, najmä pri prípravách pozícií k jednotlivým legislatívnym návrhom balíka. Počas decembrových prezídií bude predstavený návrh pozície C-C. Sekretariát vyzval členské organizácie na zasielanie námetov a názorov na priority balíka.